

SPROGSTART 1-3 ÅR

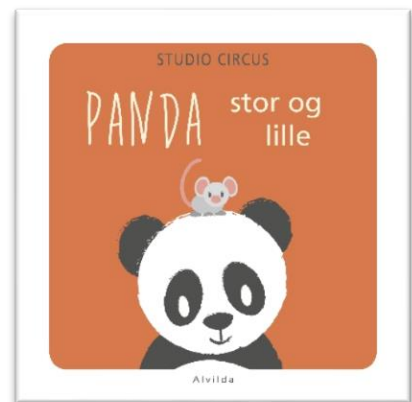
Trin-for-trin

Panda – stor og lille af Uitgeverij Leopold (2018)

Tema: Modsætninger

Billedbogen *Panda – stor og lille* med temaet modsætninger er valgt, da billedbogen gennem både ord, billeder, leg og samtale kan hjælpe børnene til at genkende og sætte ord på forskellige modsætningspar, som er med til at udvide barnets forståelse for nuancerne i sproget.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Panda – stor og lille* af Uitgeverij Leopold
- Ark: Fokusord, billedbogssnak, sproglege
- Konkreter: Flodhest, stor bold, lille bold
- 8 fotos med modsætninger til skumtarning, *Talende æsker* og *Story Sequencer*

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- Tynd farveblyant og tyk farveblyant – gerne i sort og hvid

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlæsning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. fem børn.

Tid: Ca. 20 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i to eller tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To til tre gange ca. 20 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To gange ca. 20 minutter.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 1 – *Panda – stor og lille*

Det finder du i sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Panda – stor og lille* af Uitgeverij Leopold
- Ark: Fokusord
- Konkreter: Flodhest, stor bold, lille bold

Ting og sager, du selv skal finde

- Tynd farveblyant og tyk farveblyant – gerne i sort og hvid

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, fortæl om forfatter og illustratør. Fortæl om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om billedbogens titel.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om modsætninger? Det kan være en lille bamse og en stor bamse.

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus. Anden gang taler I om fokusord for hvert opslag. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkrete fra sprogstartsposen til visualisering af billedbogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt. Vis læseretningen og peg på bogstaverne, mens du læser.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Hvis du var lille som en mus, hvad kunne du så finde på at lave?

Generalisere: Leoparden er hurtig. Kender du andre hurtige dyr?

Argumentere: Hvad kan gøre dig glad? Og hvorfor?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Panda er stor. Er panda stor eller lille?

Hjælpes ad: Hvordan ser du ud, når du er sur. Skal vi prøve det sammen?

Begrænse valg: Hvem er lille? Er mus stor eller lille?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 2 – *Panda – stor og lille*

Det finder du i sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Panda – stor og lille* af Uitgeverij Leopold
- Ark: Billedbogssnak
- Konkreter: Flodhest, stor bold, lille bold

Ting og sager, du selv skal finde

- Tynd farveblyant og tyk farveblyant – gerne i sort og hvid

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om modsætninger? Det kan være en lille bamse og en stor bamse.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. Brug billedbogens illustrationer samt konkrete fra sprogstartsposen til at understøtte samtalen. Spørgsmålene følger billedbogens opslag.

Syng andet vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Kender du Facebooksiden *Sproghuset – Viborg*? Her finder du blandt andet mange sjove sproglege.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 3 – *Panda – stor og lille*

Det finder du i sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til sprogstartsposen
- Billedbog: *Panda – stor og lille* af Uitgeverij Leopold
- Ark: Sproglege
- Konkreter: Flodhest, stor bold, lille bold
- 8 fotos med modsætninger i A4-format
- 8 fotos med modsætninger til skumterning, *Talende æsker* og *Story Sequencer*

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- Tynd farveblyant og tyk farveblyant – gerne i sort og hvid

Det skal du gøre!

Syng 1. vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om modsætninger? Det kan være en lille bamse og en stor bamse.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad den handler om.

Læs billedbogen. Inddrag børnene i genfortælling af billedbogen.

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng 2. vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

- Linne Bie: *Lille Lars er glad* (2014)
- Sara Dyer: *Min bog om modsætninger* (2016)
- Guido van Genechten: *Lille hvide fisk bliver stor* (2018)
- Modsætninger: Dyr: føl, læs, lær (2018)
- Natasja Holtfreter: *Lille bille, stor giraf* (2017)
- Yayo Kawamura- - og andre dyr (2016)
- Francisco Pittau: *Stor og lille tyk og tynd* (2006)
- Lotte Salling: *Musen siger muh* (2010)
- Liesbet Slegers: *Stor og lille på bondegården* (2015)
- Liesbet Slegers: *Sød og sej i junglen* (2015)
- Kim Fupz Aakeson: *Velbekomme, Hr Struganoff* (2013)

2019

SPROGSTART 1-3 ÅR

Fokusord til *Panda – stor og lille*

At være lille og stor: Hvad betyder det at være lille? Vis med kroppen, at du er lille ved at krumme dig sammen. Kender du nogen eller noget som er lille?

Hvad betyder det at være **stor**? Vis med kroppen, at du er stor ved at strække dig. Kender du nogen eller noget, som er stort? Er en mariehøne lille eller stor? Er en elefant lille eller stor? Er et hus lille eller stort?

At være sort og hvid: Her er farven sort. Kan du finde noget herinde som er sort? Kender ud andre ting som er sorte? Rosiner, lakridser, kul, nattehimlen, beskidte hænder, find selv på flere.

Her er farven **hvid**. Kan du finde noget herinde som er hvidt? Kender du andre ting som er hvide? Sne, flødebolleskum, papir, skyer, find selv på flere.

At være hurtig og langsom: Tril bolden hurtigt eller gå hurtigt. Tril bolden langsomt eller gå langsomt.

At være tyk og tynd: Vis med kroppen, hvordan du kan gøre dig tyk. Vis den tykke blyant. Vis med kroppen, hvordan du kan gøre dig tynd. Vis den tynde blyant.

Forfra og bagfra: Se på flodhesten forfra og bagfra.

At være sur og glad: Hvordan ser det ud, når du er sur? Hvad gør du, når du er sur? Hvilken vej vender din mund, når du er sur? Hvad gør dig sur?

Hvordan ser du ud, når du er **glad**? Hvad gør du, når du er glad? Hvilken vej vender din mund, når du er glad? Hvornår er du glad? Hvad gør dig glad?

At være frisk og træt: Hvad betyder det at være frisk? Hvornår er du frisk? Hvad gør du, når du er frisk? Hvad kan du lide at lave, når du har sovet og er frisk?

Hvad gør du, når du er **træt**? Hvordan ser du ud, når du er træt? Vis med kroppen, hvordan det kan se ud, når du er træt. Stræk dig og gab.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Billedbogssnak til *Panda - stor og ...* – peg i bogen undervejs

Hvem er **lille**? Er mus **stor** eller lille? Gør jer små. Hvem er stor? Er panda stor eller lille? Gør jer store.

Hvem er **sort**? Er flagermus sort eller **hvid**? Find sorte ting i rummet. Hvem er hvid? Er isbjørn sort eller hvid? Find hvide ting i rummet.

Hvem er **hurtig**? Er leopard hurtig eller **langsom**? Løb! Hvem er langsom? Er skildpadde hurtig eller langsom? Gå langsomt/kravl langsomt.

Hvem er **tyk**? Er næsehorn tyk eller **tynd**? Gør jer tykke. Hvem er tynd? Er surikat tyk eller tynd? Gør jer tynde.

Kan man se flodhestens numse eller hoved, når man ser ham **forfra**? Kan du se flodhestens numse eller hoved, når du ser ham **bagfra**?

Hvem er **sur**? Er pingvin **glad** eller sur? Hvordan ser du ud, når du er sur? Hvem er glad? Er ræv sur eller glad? Hvordan ser du ud, når du er glad?

Hvem er **frisk**? Er mus frisk eller **træt**? Hvem er træt? Er panda frisk eller træt? Hvordan ser du ud, når du er træt? Gab og luk øjnene.

2019

SPROGSTART 1-3 ÅR

Sproglege til *Panda* – stor og lille

Sproglege

Matcheleg: Fotos af modsætningspar eller konkreter fx sort bold og hvid bold. Læg tingene på gulvet: *Her er den sorte, kan du give mig den modsatte?* Hjælp på vej ved at sige: *Kan du give mig den hvide?* Brug den tynde blyant/farve og den tykke blyant/farve. Find gerne flere ting til at vise modsætninger med!

Modsætningsleg: Vis børnene modsætningspar med kroppen. Få børnene til at vise modsætningspar med kroppen lille, stor, glad, sur, hurtig, langsom.

Terningekast: Brug fotos med modsætninger. Sæt fx lille, hvid, tynd og hurtig i terningen og lad fotos med modsætningerne ligge på gulvet. Børnene skiftes til at slå med terningen. Hjælp hinanden med at finde modsætningen til det, terningen viser.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

Talende æsker: Brug fotos af modsætningspar. Indtal på forhånd den ene del af et modsætningspar: Fx *hvid* eller *stor*. Hjælp hinanden med at finde det modsatte af, hvad æsken siger! Kom billedet i æsken.

Story Sequencer: Match foto og lyd! Sæt fotos af fx stor og lille, tynd og tyk, sort og hvid i Story Sequenceren. Hjælp hinanden med at indtale ord eller sætninger, der passer til de forskellige fotos. Fx *En lille grå mus*.

Endnu flere sproglege – inde & ude

Modsætningsjagt. Gå på legepladsen og jagt modsætninger. Find et stort træ og et lille træ, en lille skovl og en stor skovl. Find selv på flere.

Bag modsætnings-boller. Bag kæmpestore boller og bittesmå boller!

2019

